

Oswiadczenie na temat bibliotek i wolności intelektualnej

Oswiadczenie przygotowane przez IFLA/FAIFE i zaaprobowane przez The Executive Board of IFLA 25 marca 1999 roku. Haga, Holandia.

[Alarabia](#), [Balgarski](#), [Bangla](#), [Bosanski](#), [Cesky](#), [Chaltibhasa](#), [Dansk](#), [Deutsch](#), [English](#), [Espanol](#), [Farsi](#), [Français](#), [Hangul](#), [Hrvatski](#), [Íslenska](#), [Italiano](#), [Kartuli](#), [Lietuviskai](#), [Magyar](#), [Nederlands](#), [Nihongo](#), [Norsk](#), [Portugues](#), [Ruski](#), [Shqip](#), [Srpski](#), [Suomeksi](#), [Svenska](#), [Tagalog](#), [Tamil](#), [Türkçe](#), [Viet](#), [Zhongwen](#) (simplified), [Zhongwen](#) (traditional)

IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions - Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich) wspiera, broni i promuje wolność intelektualną określoną i zdefiniowaną w Deklaracji Praw Człowieka ONZ.

IFLA stoi na stanowisku, że ludzie mają fundamentalne prawo dostępu do wiedzy, produktów twórczego myślenia i aktywności intelektualnej oraz do publicznego wyrażania własnych poglądów.

IFLA jest przekonana, że prawo do wiedzy i wolność wypowiedzi są jedynie różnymi aspektami tej samej zasady. Realizacja prawa do wiedzy wymaga wolności myśli i sumienia; wolność myśli i wolność wypowiedzi stanowią niezbędne warunki dla zaistnienia wolności dostępu do informacji.

IFLA uważa, że zaangażowanie na rzecz wolności intelektualnej należy do podstawowych zadań środowiska bibliotekarskiego i pracowników informacji.

IFLA wzywa biblioteki i ich personel do przestrzegania zasad wolności intelektualnej, nieograniczonego dostępu do informacji i swobody wypowiedzianych się oraz poszanowania prywatności użytkowników bibliotek

IFLA nalega na swoich członków, aby aktywnie promowali i realizowali w praktyce te zasady i stoi na stanowisku, że:

- Biblioteki organizują dostęp do informacji, idei i dzieł wyobraźni. Funkcjonują jako bramy do wiedzy, myśli i kultury.
- Biblioteki zapewniają podstawowe zaplecze dla procesu uczenia się przez całe życie, samodzielnego podejmowania decyzji i rozwoju kulturalnego zarówno jednostek jak i całych grup.
- Biblioteki przyczyniają się do rozwoju i zachowania wolności intelektualnej oraz wspomagają obronę podstawowych wartości demokratycznych i uniwersalnych praw obywatelskich.
- Biblioteki ponoszą odpowiedzialność zarówno za zapewnienie, jak i ułatwienie dostępu do wiedzy i produktów aktywności intelektualnej. W tym celu biblioteki powinny gromadzić, zabezpieczać i udostępniać możliwie najbardziej różnorodne materiały, odzwierciedlające pluralizm i różnicowanie społeczne.
- W zarządzaniu procesem selekcji i udostępniania materiałów, biblioteki muszą kierować się względami profesjonalnymi, a nie poglądami politycznymi, religijnymi czy etycznymi.
- Biblioteki muszą gromadzić, organizować i rozpowszechniać informacje swobodnie (bezpłatnie) i sprzeciwiać się jakimkolwiek formom cenzury.
- Biblioteki muszą zapewnić równy dostęp do materiałów, urządzeń i usług wszystkim użytkownikom. Żadni użytkownicy nie mogą być dyskryminowani ze względu na rasę, wyznanie, płeć, wiek czy z jakichkolwiek innych przyczyn.
- Użytkownicy bibliotek powinni mieć zagwarantowane prawo do prywatności i anonimowości. Bibliotekarze i inni członkowie personelu bibliotecznego nie mogą udostępniać danych swoich użytkowników ani informacji na temat wykorzystywanych przez nich materiałów osobie trzeciej.
- Biblioteki finansowane ze środków publicznych, do których jest powszechny dostęp, muszą wspierać i stosować zasady wolności intelektualnej.
- Bibliotekarze i inni pracownicy takich bibliotek mają obowiązek wspierania i stosowania tych zasad.
- Bibliotekarze i pozostali członkowie personelu powinni wypełniać swoje obowiązki zarówno wobec zwierzchników, jak i użytkowników. W przypadku zaistnienia konfliktu między tymi obowiązkami, pierwszeństwo otrzymać powinny obowiązki wobec użytkownika.